

Türkiye Kızılay Derneği

Türk Kızılayı, 11 Haziran 1868 tarihinde, dönemin Genel Kurmay Başkanı Ömer Paşa'nın başkanlığında toplanan 66 üyenin oluşturduğu konseyde alınan karar çerçevesinde, yaralı ve hasta askerlere destek vermek amacıyla kurulmuştur. 29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilan edilmesini müteakip toplanan ilk genel kurul toplantısında Derneğin adı "Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti" olarak düzenlenmiştir. Şu anki adı "Türkiye Kızılay Derneği" büyük önder Atatürk tarafından verilmiş olup, 28 Nisan 1935 tarihinde düzenlenen Genel Kurul toplantısında oybirliğiyle kabul edilmiştir. Bugün, Uluslararası Kızılhaç/Kızılay Hareketinin bir unsuru ve Ulusal Dernek olarak, 4.000 profesyonel çalışanı, 150.000 aktif üyesi, 2 milyondan fazla gönüllüsü ile ülke çapındaki 652 şubesi ve Genel Merkez teşkilatıyla birlikte insanlığa hizmet etmektedir.

İnsanlığın gücünü harekete geçirerek savunmasız insanların yaşam standartlarını geliştirmeye çalışmayı kendine misyon edinen Türk Kızılayı, gönüllük esasına göre çalışan bir yardım örgütü olarak, Türkiye'nin büyük hayır kuruluşudur. Yüklenmiş olduğu bu misyon Türk Kızılayı'na, günden güne giderek çoğalan afetlerle yeniden şekillenmeye başlayan dünyamızda zarar görübilirliğin kalkandırılması adına çaba göstermek ve faaliyetlerini bu doğrultuda sürdürmek sorumluluğu vermiştir.

Türk Kızılayı, diğer 185 Ulusal Dernekler gibi, sınırları içerisinde meydana gelebilecek afetlere müdahalede ilkin ve öncelikli sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşlarına, insani yardım alanı çerçevesinde imkânları dâhilinde, afete müdahale, acil yardım, sağlık ve sosyal programlar başlıkları altında destek olmakla mükelleftir. Bununla birlikte diğer Ulusal Dernekler gibi Türk Kızılayı da, insani değerlerin yaygınlaştırılması ve öneminin artırılması amacıyla savunmasız insanlar adına konuşur ve bu bağlamda elinden gelen tüm çabayı gösterir. Savaş zamanlarında ise, 1949 tarihli Cenevre Konvansiyonları'nın kendine vermiş olduğu haklar ve yüklemiş olduğu sorumluluklar kapsamında Türk Kızılayı, savaştan etkilenen sivil halka yardım ederken aynı zamanda da, askeri sağlık hizmetlerine destek verir.

Yirminci yüzyılın başlangıcından buyana, başta deprem olmak, ülkemizde meydana gelen doğal afetler neticesinde yaklaşık 96.000 kişi hayatını kaybetmiş ve 210.000 kişi yaralanmıştır. Yüzyılın afeti olarak adlandırılan 1999 Marmara Depremi, afetzedelerin yaralarını sarmaktan daha önemli olan afetin zararlarını azaltmayı hedefleyen politikaların üretilmesi ve faaliyetlerin icra edilmesinin daha etkin ve verimli olacağı gerçeğini ortaya çıkarmıştır. İnsani yardım alanında ulusal düzeyde, çok önemli bir yere sahip olan bir kuruluş

olarak Türk Kızılayı da, bu gerçeğin bilincinde, kendi rolünü ve sorumluluğunu yeniden yapılandırma ihtiyacını duymuş ve hedeflerinden birisi olarak halkın bilinçlendirilmesi konusunda da katkı sağlamayı amaçlayan yeni Afet Yönetim Stratejisini oluşturmuş ve kabul etmiştir.

Türk Kızılayı'nın kabul etmiş olduğu yeni Afet Yönetim Stratejisi, sadece afetlerden etkilenmiş topluluğa insani yardım ulaştırmaktan ziyade, afetlerin zararlarını azalmak için afet öncesi gönüllü toplum katılımının artırmayı desteklemek ve organize etmek, toplumu afetler konusunda bilgilendirmek ve bilinçlendirmek, afetlere karşı toplumu hazır hale getirmek ve yine kendisinin hazırlamış olduğu "Strateji 2015" de madde madde belirtildiği üzere, etkin bir afet müdahalesi için afete hazırlılık ve planlama çalışmalarını güçlendirmek, amaçlanmıştır.

Söz konusu Afet Yönetim Stratejisi'nin en temel elementlerini, afete müdahale faaliyetlerinin ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile yakın işbirliği ve koordinasyon içerisinde etkin olarak yönetilebilmesi için yeni bir Afet Yönetim Merkezi'nin kurulması, meydana gelebilecek afetlere müdahaleyi daha hızlı ve etkin kılmak amacıyla ülke genelinde Bölgesel ve Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezlerinin oluşturulması, Deprem Araştırma Merkezi ve İnsani Yardımlar için Bilgi Yönetimi Sistemi kurulması, Afet Hazırlılık ve Planlama faaliyetlerinin etkin olarak uygulamaya geçirilebilmesi, etkin bir afet yönetimi sisteminin önemli bir parçası olarak, karar alıcıların hızlı ve doğru karar almalarına katkı sağlamak amacıyla ihtiyaç duyulan doğru bilginin, doğru zamanda, doğru formatta, doğru kişilere ulaştırılmasının sağlanması, oluşturmaktadır.

Yeni Afet Yönetim Stratejisi kapsamında, toplumum yıkıcı afetler karşısında direncini artırmak ve doğal afetler, toplu nüfus hareketleri ve savaşlar gibi acil durumlara maruz kalabilecek insanların acılarını dindirmek amacıyla, Türk Kızılayı bölgesel ve yerel kapasiteyi güçlendirmek ve aşağıda belirtilen teşkilatlandırmayı ve alt yapıyı hayata geçirmek konusunda karar almıştır.

- Tüm haberleşme imkânlarıyla donatılmış bir Afet Operasyon Merkezi (AFOM),
- 7 Bölgesel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi,
- 21 Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi,
- Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Sistemi,
- Deprem Araştırma Merkezi ve İnsani Yardımlar İçin Bilgi Yönetim Sistemi,
- Afet Haberleşme Sistemi,
- Çadır Üretim Merkezi.

2001 yılında, Türk Kızılayı, ülke genelindeki tüm teşkilatı ve diğer ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde afetlere etkin, hızlı ve doğru bir yöntemle müdahale edebilmek amacıyla bir Afet Operasyon Merkezi kurmuştur. Yeni kurulan bu yapının ana görev ve sorumluluğu araştırma yapmak, planlama ve hazırlılık çalışmalarını yürütmek, afetlere müdahalede bulunmak ve afet öncesi, sırası ve sonrasında lojistik destek sağlamaktır.

Yerel, bölgesel ve ulusal seviyedeki teşkilatlanmasıyla, Türk Kızılayı, 2004 yılında, yerelden merkeze doğru (adem-i merkeziyet) bir afet müdahale yaklaşımı benimsemiş ve uygulamaya koyabilmiştir. Bu doğrultuda, Türk Kızılayı, etkin ve verimli bir afet müdahale yaklaşımını uygulamaya koyabilmek amacıyla yerel ve bölgesel seviyedeki afet müdahale yapılanmasını her daim iyi işler durumda tutmuştur. Yeni yaklaşıma göre, Türk Kızılayı, ülkenin risk haritalarına göre afet risklerinin boyutlarını göz önünde bulundurarak bazı şubelerini, afetlere öncelikli müdahale edebilecek şekilde Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi olarak yapılandırmıştır. Afetin boyutu ve sonucunun Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezlerin kapasitesini aşması durumunda ise öncelikli olarak bölgesel sevide ve gerekirse ulusal seviyede müdahale gerçekleştirilecektir.

Adem-i Merkeziyet yaklaşımıyla ülke genelinde yapılandırması tekrar düzenleyen Türk Kızılayı, gelinen aşama itibarıyla, 7 Bölgesel 21 Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi sayesinde her hangi bir afet durumunda toplam 250.000 kişiye acil barınma ve iaaş verebilecek bir kapasiteye sahiptir.

Yeniden yapılandırma sürecinin halen devam ettiği bir ortamda, yeni Afet Yönetimi Stratejisi kapsamında, yardım malzemelerinin standardizasyonu, Kurumsal Kaynak Planlama, profesyonel personelin eğitimi, toplum bazlı eğitim programları, psikososyal programlar, ulusal ve uluslararası eğitim çalışmaları devam etmektedir. Bunlara ek olarak, stratejik planlama süreçleri başlatılmış ve gönüllü artırım sistemi ve şubelerin kalkındırılması projeleri bu sürece dahil edilmiştir.

Kızılay bir ulusal dernek olmasına rağmen, insan acısını dünyanın neresinde olursa olsun dindirmek için çaba göstermektedir. Bu yüzden, Kızılay'ı dünyanın herhangi bir yerinde insanlara yardım ederken görebilirsiniz.

Bir Ulusal Dernek olarak, gücü ve kaynağını toplumdan alan Türk Kızılayı, dünya genelinde şu ana kadar toplam 64 ülkeye müdahale, iyileştirme ve yeniden yapılandırma süreçlerinde yardımda bulunmuştur. Daha da önemlisi, Türk Kızılayı, afete maruz kalmış ülkenin ulusal derneğinin kapasitesini geliştirmek adına, gerçekleştirmiş olduğu uzun dönemli yeniden inşa projeleri sayesinde 140 yıllık bir deneyimin vermiş olduğu tecrübe ve bilgi birikimini paylaşma imkânı bulmuştur.

Uluslararası Kızılhaç/Kızılay Hareketi'nin önemli bir parçası olan Türk Kızılayı, Amerika'dan Endonezya'ya, Afganistan'dan Çad'a kadar dünyanın her neresinde olursa olsun yardıma muhtaç ihtiyaç sahiplerine, doğrudan ya da etkilenen ülkenin ulusal derneği vasıtasıyla, onların milliyetine, ırkına, rengine ve dinine bakılmaksızın, ayni ve nakdi yardımlarda bulunmuştur.